

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Kataríny Pramukovej v právnej veci žalobcu: **B.**, S.P.R., zastúpený: JUDr. L.U., advokát, Advokátska kancelária D., C.B. proti žalovanému: **Ing. J.M.-M.**, N.N., IČO: X., zastúpený: JUDr. J.B., advokát, B., s. r. o., H.B., o zaplataenie 719 500 ATS, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. októbra 2010, č. k. Z-2-34Cb 528/1995-809, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13. októbra 2010, č. k. Z-2-34Cb 528/1995-809 **p o t v r d z u j e.**

O trovách odvolacieho konania rozhodne odvolací súd samostatným rozhodnutím.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zo dňa 13. októbra 2010, č. k. Z-2-34Cb 528/1995-809 návrh žalobcu v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol. Zároveň podľa § 151 ods. 3 O. s. p. rozhodol, že o trovách konania bude z dôvodu zložitosti prípadu, spočívajúcej vo väčšom počte účastníkov konania i dĺžke konania, rozhodnuté až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou podanou na súd dňa 26. mája 1995 si žalobca uplatnil proti žalovanému v 1/ rade Ing. J.M.-M., N. a žalovanému v 2/ rade D.M.T. právo na zaplatenie 719 500 ATS titulom náhrady škody v zmysle § 373 Obchodného zákonníka, ktorá mu mala vzniknúť úplnou stratou prepravovanej zásielky.

Súd prvého stupňa záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade posúdil podľa § 601 Obchodného zákonníka, teda ako zasielateľskú zmluvu, následne v rozpore s touto zmluvou zodpovednosť žalovaného v 1/ rade za úplnú stratu zásielky posúdil podľa ustanovení iného právneho predpisu, a to § 17 ods. 1 vyhlášky uverejnenej v Zbierke zákonov pod č. 11/1975 Zb., Dohovor o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR). Vznikom prepravnej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade podľa CMR sa nezaoberal, pretože ich záväzkový vzťah posúdil ako zmluvu zasielateľskú podľa § 601 ods. 1 Obchodného zákonníka. Zo skutkového rámca veci, opísaného v žalobe a doplneného výsledkami dokazovania súd ustálil, že podstata sporu súvisí s posúdením otázky, či v rámci tohto právneho vzťahu, ktorý bol medzi účastníkmi založený za účelom zabezpečenia, aby bol tovar prepravený z jedného miesta na druhé, vzniklo žalobcovi právo domáhať sa náhrady nákladov, ktoré mu podľa neho vznikli stratou tovaru a ak áno, v akej výške a od ktorého zo žalovaných. Dokazovaním listinnými dôkazmi mal súd za osvedčené, že žalovaný prepravnou dispozíciou zo dňa 25.4.1994 obdržal objednávku na zabezpečenie prepravy tovaru z Rakúska do Ruska. Z písomných aj ústnych prejavov účastníkov konania, ako i z výsluchu svedka J.Ď. na pojednávaní konanom dňa 27.06.2001 vyplynulo, že prevzatie realizoval žalovaný v 1/ rade motorovým vozidlom poskytnutým žalovaným v 2/ rade, pričom vodičom bol zamestnanec žalovaného v 1/ rade. Dňa 5.4.1994 vodič nákladného vozidla ŠPZ N. s nákladom prišiel do Moskvy, kde mu prepravovaný tovar neznámi páchatelia odcudzili. Žalobcovi vznikla škoda titulom úplnej straty zásielky. Výšku škody určil žalobca ako náhradu z hodnoty zásielky v mieste a v čase jej prevzatia na prepravu v hodnote 719 500 ATS. Žalovaný v 1/ rade žalobcovi vzniknutú škodu nezaplatil a v konaní poukazoval, že dňa 25.4.1994 po telefónickom dohovore obdržal od žalobcu (p. V.) objednávku na vykonanie prepravy z Viedne do Moskvy. Firma D., ktorej majiteľom je D.M., už vopred prejavila o túto prepravu záujem s tým, že prepravu by

vykonalo vozidlo ťahač SE X. a náves SE X.. Firma D. však v tom čase nevlastnila rakúske prepravné povolenie, a preto žalovaný v 1/ rade ponúkol, že svojim ťahačom N. zatahne náves SE X. do Viedne, dá ho naložiť a vyťahne ho na Slovensko, kde si ho následne prepne ťahač SE X..

Žalobca predložil súdu faktúru č. 946 848 zo dňa 23.11.1994 a objednávku - dopravný príkaz zo dňa 25.4.1994, čím osvedčil založenie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade v zmysle § 601 a nasl. Obchodného zákonníka. Založenie právneho vzťahu a jeho obsah, v priebehu dokazovania nebolo preukázané, na základe čoho súd žalobu proti žalovanému zamietol. Nárok žalobcu proti žalovanému v 1/ rade uznal súd za oprávnený.

Na odvolanie žalovaného v 1/ rade proti rozhodnutiu, ktorým bol zaviazaný na zaplatenie žalovanej istiny a trov konania žalobcu, rozhodol Najvyšší súd SR uznesením, č. k. 6 Obo 51/03 zo dňa 30.06.2004 s tým, že súd prvého stupňa založil napadnuté rozhodnutie voči žalovanému v 1/ rade s právnym posúdením od seba rozdielných právnych predpisov, čo je neprípustné, a preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 06.02.2002, č. k. 34Cb 528/1995-187 vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti výroku rozsudku, ktorým súd žalobu proti žalovanému v 2/ rade zamietol, žalobca nepodal odvolanie, preto sa rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti výroku stalo právoplatným a súd v ďalšom konaní, vo veci samej, pokračoval len so žalovaným: Ing. J.M., X.N.N..

V zmysle usmernení odvolacieho súdu súd doplnil dokazovanie v naznačenom smere.

V dôsledku konca platnosti meny ATS upravil žalobca petit žaloby tak, že žiada zaviazať žalovaného na zaplatenie istiny vo výške 52 288 eur. Ďalej žiada, aby súd zaviazal žalovaného uhradiť aj úroky z omeškania, a to nasledovne: 5% p. a. zo sumy 52 288 eur žalovanej istiny (pôvodne 719 500 ATS) od 23.11.1994 až do zaplatenia, 5% p. a. zo sumy 19 792,95 eur (pôvodne 272 257 ATS), teda zo sumy, ktorá bola k rukám Dr. K. - zástupcu A. vyplatená titulom úrokov a trov odo dňa úhrady - od 22.1.1998 až do zaplatenia, ako aj 5% p. a. zo sumy 75,07 eur (pôvodne 1 033 ATS) z toho istého titulu ako vyššie, iba s rozdielnym dátumom plnenia - od 16.2.1998 až do zaplatenia.

Uznesením zo dňa 22.09.2010 súd tomuto návrhu na zmenu návrhu žaloby vyhovel.

V rámci nového konania sa súd oboznámil s rozsudkom Obchodného súdu vo Viedni zo dňa 29.5.1997, č. k. 16Cg 55/98b, odvolacím rozsudkom Vrchného krajského súdu

Viedeň zo dňa 27.11.1997, č. k. 1R 232/97p a rozsudkom Najvyššieho súdneho dvora zo dňa 27.7.1998, č. k. 7Ob 44/98.

Podľa týchto právoplatných a vykonateľných rozhodnutí rakúskych súdov bola medzi žalobcom a jeho obchodným partnerom C.C., ktorý bol vlastníkom prepravovaného tovaru, uzavretá zmluva prepravná a nie zmluva zasielateľská, ako tvrdí žalobca. Je nesporné, že žalobca, v postavení žalovaného, bol zaviazaný na zaplatenie 676 000 ATS žalobcovi - W..

Z jednotlivých dôkazov z konania na Krajskom súde v Bratislave, ako i konania pred rakúskymi súdmi vyplýva, že prepravnou dispozíciou zo dňa 25.4.1994 prevzal žalovaný ako subdopravca tovar na prepravu od žalobcu ako prvého dopravcu voči vlastníkovi ako odosielateľovi. Prepravnou dispozíciou zo dňa 27.4.1994 prevzal pôvodne žalovaný v 2/ rade ako ďalší subdopravca tovar na prepravu od žalovaného ako prvého subdopravcu. Nič na veci nemení ani skutočnosť, že prvú fázu prepravy (Nitra - Viedeň - Viedeň) vykonal žalovaný.

Súd ďalej poukázal na znenie čl. 1 ods. 1, čl. 34, čl. 36 a čl. 37 Dohovoru. V odôvodnení ďalej uvádza, že je nesporné, že žalobca bol v rámci rakúskych súdov zažalovaný spoločnosťou W., ako prvý dopravca. V zmysle čl. 37 písm. a) Dohovoru má žalobca právo postihu voči tomu dopravcovi, konaním ktorého bola spôsobená škoda. Z dokazovania, vykonaného výsluchom svedkov, účastníkov konania a z predložených prepravných dispozícií vyplýva, že posledným dopravcom ako právnym subjektom, ktorý prevzal od žalovaného prepravnú dispozíciu a ktorý prepravu vykonal až na miesto určenia, je pôvodne žalovaný v 2/ rade, bez ohľadu na osobu vodiča vykonávajúceho prepravu pre dopravnú spoločnosť D., D.D.M.. Súd konštatoval, že takto označený subjekt nie je účastníkom konania.

V zmysle uznesení odvolacieho súdu súd doplnil dokazovanie za účelom právneho posúdenia vzniku a obsahu zmluvy medzi žalobcom a žalovaným a dospel k záveru, že v danom prípade ide o zmluvu prepravnú, ktorej uzavretie a vykonávanie upravuje č. 4 až 16 Dohovoru a úpravu o preprave vykonávanej postupne niekoľkými dopravcami upravuje čl. 34 - 40 Dohovoru. Je nesporné, že za predpokladu existencie škody žalobcu by mohol žalobca uplatniť svoj nárok podľa č. 37 Dohovoru a v súlade s jeho písm. a) tak uplatňovať svoj nárok výlučne od dopravcu, ktorého konaním bola spôsobená, resp. za výkonu ktorého bola spôsobená škoda. Súd prvého stupňa uviedol, že v danom prípade sa javí, že by išlo o pôvodne označeného žalovaného v 2/ rade, ktorý by ako jediný podľa Dohovoru mal zodpovedať za škodu stratou tovaru.

Súd ďalej uvádza, že otázkami zodpovednosti za škodu sa môže zaoberať v merite veci len za predpokladu, že by v žalobe označenému žalobcovi skutočne škoda vznikla. V rámci vykonaného dokazovania pred súdom žalobca preukazoval inkaso cesiu medzi žalobcom a spoločnosťou B..

Súd prvého stupňa poukázal na ust. § 1392 ABGB (vo voľno preklade: „prevod a prijatie pohľadávky z jednej osoby na druhú má za následok zmenu v osobe veriteľa; toto sa nazýva postúpenie (cesia) a môže byť uzavretá odplatne alebo bezodplatne“). V danom prípade nebolo ani vykonaným dokazovaním výsluchmi svedkov pred dožiadanými súdmi v Rakúsku nijako preukázané, že by v zmysle tohto ustanovenia poisťovňa B. skutočne postúpila svoje právo na vymáhanie pohľadávky (právo inkasa) na v žalobe označeného žalobcu, ako tvrdí žalobca. Žalobca súdu nepredložil zmenu v postúpení pohľadávky v zmysle ust. § 1392 ABGB, ktorou malo dôjsť k postúpeniu práva na uplatňovanie nároku na náhradu škody vo výške cca 1 mil. ATS, a preto, za účelom jej existencie, súd pristúpil k výsluchu dvoch svedkov, G. (bývalého konateľa žalobcu v spornom období), O. (poistného makléra spoločnosti L.), Ing. H. (v rozhodnom čase prokuristu poisťovne B.).

V tejto súvislosti súd v odôvodnení poukázal na rozdielnosť výpovedí svedkov ohľadne uzatvorenia samotnej inkaso cesie: prvá základná nezrovnalosť bola medzi výpoveďami G., ktorý mal údajne s O. uzatvárať ústnu dohodu o inkaso cesii, a to telefonicky, avšak nevedel, ani kto konal za spoločnosť B., teda s kým zmluvu o inkaso cesii uzatváral. Naopak, O. uviedol, že inkaso cesiu uzatváral s G. tak, že inkaso cesiu vyslovil na návšteve u pána B., na dôkaz čoho predložil údajný hárok 3. týždňa z roku 1998, kde mal poznačené, že má ísť dňa 14.1. do spoločnosti B.. Ide o zásadný nesúlad medzi výpoveďami týchto dvoch svedkov, keď každý z nich priebeh uzavretia inkaso cesie opísal úplne odlišným spôsobom, čo spôsobuje absolútnu nehodovernosť. Z výpovede svedka G.B. ďalej vyplýva, že sám ani netušil, aké práva a povinnosti z inkaso cesie vyplývajú, čo evokuje, že o žiadnej inkaso cesii nemal vedomosť, čo preukazuje predovšetkým neexistenciu vážnosti vôle vôbec uzavrieť takúto zmluvu. Jeho nevedomosť o inkaso cesii napokon potvrdil tým, keď uviedol, že táto existuje medzi spoločnosťou B. a L.. Svedok O. sám výslovne uznal, že právo uplatnenia nároku mala výlučne poisťovňa B., nakoľko na základe rozsudkov rakúskych súdov vyplatila práve táto regresnú náhradu škody poisťovateľovi vlastníka tovaru, a to prostredníctvom makléra L.. V rozpore s výpoveďou G.B. vypovedal, že ústna inkaso cesia, ktorú prerokoval s G., bola vyriešená na ich pracovnom stretnutí, čo je však v absolútnom protiklade s výpoveďou samotného G.B.. Ani svedok Ing. H. nijako nepotvrdil a nepreukázal existenciu inkaso cesie. Celá jeho výpoveď je

stavaná na tom, že bol o všetkých skutočnostiach súvisiacich so vzťahmi medzi predmetnými subjektmi, ako i súdnymi spormi vedenými pred rakúskymi i slovenskými súdmi, len informovaný treťou osobou.

Na základe uvedeného mal súd za to, že pokiaľ sa žalobca snažil súdu prostredníctvom týchto svedkov preukázať existenciu údajnej inkaso cesie a tým vlastne preukázať oprávnené postavenie žalobcu v danom súdnom spore ako subjektu na strane žalobcu s dostatočnou aktívnou legitimáciou, svoje dôkazné bremeno ohľadne preukázania tejto skutočnosti neunesol. Bolo jednoznačne preukázané, že jediným dôvodom podania žaloby bola skutočnosť, že hrozilo riziko premlčania a všetci traja svedkovia zhodne vypovedali, že v danom čase prebiehal prvotný spor medzi W. ako žalobcom a spoločnosťou B. ako žalovaným. Z týchto, ale i zo samotných časových údajov je zrejmé, že v čase podania žaloby na slovenskom súde teda nielenže škoda nevznikla žalobcovi, ale táto v danom čase neexistovala vôbec. Spoločnosť B. ako poisťovateľ žalobcu vyplatila na základe rozsudkov rakúskych súdov uplatnenú čiastku žalobcovi až dňa 19.1.1998, čo vyplýva nielen z výpovedí svedkov, ale tiež z písomných dôkazov založených v súdnom spise. Regresná žaloba ako taká bola teda podaná predčasne a v danom čase úplne bezdôvodne, nakoľko roku 1995 nebolo pred rakúskymi súdmi vôbec preukázané, či je nárok žalobcu W. opodstatnený a dôvodný a či po vyhovení žaloby bude mať žalovaný B. povinnosť zaplatiť a následne mať regresný nárok voči ďalšiemu subjektu. Viac závažnejší, ako to, že nárok bol uplatnený predčasne (a to len z dôvodu nepremlčania nároku) je fakt, že regresný nárok bol uplatnený neoprávneným subjektom, ktorým je žalobca. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, jediným subjektom, ktorý by bol oprávnený regresný nárok voči ďalšiemu subjektu uplatniť, je výlučne ten, komu vznikla škoda, to jest spoločnosť B.. Z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo, že práve spoločnosť B. ako poisťovateľ žalobcu vyplatil prostredníctvom poisťovacieho makléra L. na základe rozsudkov rakúskych súdov žalobcovi v tamojšom konaní čiastku 991 857 ATS ako plnenie, ktoré W. vyplatila vlastníkovi tovaru C. z dôvodu poistnej udalosti a 1 033 ATS ako náhradu trov konania. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že medzi spoločnosťou B. a žalobcom nebola žiadna inkaso cesia nikdy platne uzavretá, jediným subjektom, ktorý si mohol regresne uplatňovať svoj nárok, je a bola spoločnosť B.. Je nesporné, že základným predpokladom na vznik zodpovednosti za škodu je predovšetkým vznik škody. V prípade, že tento predpoklad nie je splnený, zodpovednosti za škodu a nároku na jej náhradu sa nemožno v žiadnom prípade domáhať. Žalobcovi nikdy žiadna škoda nevznikla, preto žalobca nie je oprávnený domáhať sa nároku

na jej náhradu, čím nie je daná jeho aktívna legitimácia, nakoľko nespĺňa zákonom požadovanú hmotnoprávnu spôsobilosť byť účastníkom konania.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že súd zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi 52 288 eur spolu s 5% úrokom z omeškania od 23. novembra 1994 až do zaplatenia a nahradiť žalobcovi trovy konania a právneho zastúpenia. Odvolanie odôvodnil podľa § 205 ods. 2 písm. a), d), f) O. s. p. a poukázal aj na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. V odvolaní žalobca uvádza, že za účelom splnenia svojho zmluvného záväzku vstúpil do obchodného vzťahu so žalovaným, a to dorúčením objednávky s prepravnými dispozíciami č. 7623/2 zo dňa 25.4.1994 žalovanému. Žalovaný sa tým, že objednávku prijal a podľa nej aj plnil, stal vo vzťahu k žalobcovi dopravcom, ktorý za prepravu a náklad zodpovedal. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že realizáciu celej dopravy - od nakládky tovaru až po prepravu na určené miesto vykonávali vodiči, ktorí boli v tom čase zamestnancami žalovaného. Svedčí o tom výpoveď svedka Ď., ktorý bol vodičom jazdnej súpravy v čase, keď došlo k strate zásielky. Žalobca poukázal aj na ustanovenie čl. 3 kapitoly II. Dohovoru CMR a na to, že zo strany žalovaného ako zamestnávateľa nebolo namietané prekročenie oprávnení, resp. opomenutia zamestnanca, dokonca žalovaný v rámci konania sa sám vyjadril tak, že vodič konal na základe daných pokynov. Ďalej uvádza, že napriek týmto skutkovým zisteniam súd prvého stupňa vyvodzuje priamu zodpovednosť spoločnosti D., i keď nebolo náležite preukázané, že vodič bol v právnom vzťahu s touto spoločnosťou, čo podľa neho zvyrazňuje i formulácia na str. 4 rozsudku: „... bez ohľadu na osobu vodiča vykonávajúceho prepravu pre dopravnú spoločnosť D....“. Podľa žalobcu nesprávnosť právneho posúdenia veci spočíva predovšetkým na posúdení existencie vzťahu medzi poisťovňou B. a žalobcom a považuje za potrebné ustáliť, akým spôsobom k tomuto právnomu úkonu došlo, pretože podľa názoru súdu prvého stupňa ide o absolútnu nehodnovnosť výpovedí svedkov G. a O.T. a z toho vyvodený záver - jediný subjekt, ktorý bol oprávnený sa domáhať náhrady bola poisťovňa B.. Žalobca poukazuje na základný fakt tohto právneho problému, ktorým je, že spoločnosť B. vykonávala činnosť poisťovateľa v spolupráci s maklérmi poistenia. Jedným z nich bola aj spoločnosť L., ktorá na základe internej Smernice o spolupráci zo dňa 6.9.1991 bola oprávnená (so súhlasom spoločnosti B.) vyberať poistné od jeho poistencov, likvidovať poistné udalosti, vykonávať regresné nároky a vyplácať plnenia, pričom povinnosť následného (mesačného) vyúčtovania týchto platieb v prospech spoločnosti B. bola tiež predmetom ich internej dohody. Spoločnosť L. bola iba miestom spracovania zákaziek

pre poisťovateľa B.. V zmysle uvedenej dohody bolo teda poistné plnenie realizované maklérom L., avšak v zastúpení (na účet) poisťovateľa žalobcu, spoločnosti B.. Je zrejmé, že L. mohla v zastúpení B. konať vo veci cesie s účinkami, ako keby B. konala sama a priamo. Podľa názoru žalobcu súd v otázke vierohodnosti svedeckých výpovedí neberie do úvahy časový faktor a neuvedomil si skutočnosť, že svedkovia sa vyjadrili o veci, ktorá sa udiala pred 12 rokmi a tvrdí, že fakt, že k cesii došlo, bol preukázaný. Žalobca má za to, že súd prvého stupňa vychádza z nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, ktorá však preukázaná bola a tak, popri nesprávnych skutkových zisteniach dospel aj k nesprávnym záverom ohľadne právneho posúdenia veci. Primárne za škodu zodpovedal žalovaný, nech už prináleží nárok akémukoľvek subjektu, námietka nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného teda tiež neobstojí. V zmysle ustanovení dohody CMR žalovaný zo zákona zodpovedá za konania svojho zamestnanca a za škody spôsobené týmto konaním ako za vlastné konanie. Žalobca poukazuje aj na to, že v danom časovom kontexte žalovaný pri realizácii dopravy nezohľadnil osobitné okolnosti prepravy do cieľovej krajiny, ktorá bola v odborných kruhoch dôvodne považovaná za rizikovú a neprispôobil patričnými opatreniami svoj výkon týmto okolnostiam, preto je za také konanie zodpovedný a v tomto prípade nie sú dané podmienky deliberácie žalovaného podľa CMR. Súd bez bližšieho vysvetlenia v odôvodnení rozsudku uvádza, že úpravu o preprave vykonávanú postupne niekoľkými dopravcami upravuje čl. 34 - 40 Dohovoru. Nárok žalobcu však spočíva na ustanovení čl. 37 Dohovoru CMR, čo síce súd prvého stupňa vzal do úvahy, avšak s poukazom na to, že za škodu by zodpovedal iný a nie žalovaný. Žalobca poukazuje na to, že táto úvaha súdu je zavádzajúca o to viac, že súd prvého stupňa ju uvádza výrazom: „V danom prípade sa javí, že...“. Túto okolnosť teda nerieši ani ako prejudiciálnu otázku a bližšie ju nerozvádza, iba konštatuje samotný fakt. Žalobca uvádza, že jeho nárok podľa čl. 37 smeruje proti žalovanému, pretože v tomto vzťahu bol prepravcom žalovaný. Použitie ustanovení čl. 34 a čl. 36 Dohovoru CMR je preto vylúčené. Žalobca ďalej uvádza, že na prvej strane zápisnice o výsluchu svedka G. sa uvádza, že: „Zisťuje sa, že preklad otázok čiastočne nezodpovedá nemeckému jazyku a tým otázky nedávajú zmysel.“. Na základe tejto skutočnosti konštatuje, že neboli zodpovedané všetky účastníkmi položené otázky a zároveň tým došlo aj k tomu, že súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhuje, že je z tohto dôvodu potrebné, aby na základe ustanovenia § 213 ods. 3 O. s. p. odvolací súd toto dokazovanie opakoval, a teda nariadil opätovný výsluch svedka G.. Podľa žalobcu z hodnotenia svedeckých výpovedí vyplýva odvolací dôvod uvedený v § 205 ods. 2 písm. a), pretože neúplnosť výpovede svedka B. a nesprávne

posúdenie vecí po právnej stránke napĺňa požiadavky uvedené v § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. Vzhľadom na skutkovo i právne zložitý stav žalobca žiadal, aby súd podľa § 214 ods. 1 písm. a) a vzhľadom na dispozitívnu úpravu § 214 ods. 2 O. s. p. nariadil pojednávanie na prejednanie odvolania. Na základe uvedených skutočností žalobca žiadal napadnutý rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd žalobe vyhovie v celom rozsahu a zároveň žiadal zaviazat' žalovaného na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia, vrátane trov odvolacieho konania.

Žalovaný v 1/ rade Ing. J.M.-M. podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrenie k odvolaniu žalobcu a uviedol, že odvolanie žalobcu považuje za nedôvodné a všetky v ňom uvádzané skutočnosti za irelevantné. Podľa názoru žalovaného v 1/ rade bol v priebehu konania pred súdom prvého stupňa skutkový stav vykonaným dokazovaním dostatočne preukázaný. Ako bolo už v priebehu konania od podania žaloby v roku 1995 preukázané, medzi žalobcom a spoločnosťou C.C. nebola uzavretá zasielateľská zmluva (ako to žalobca tvrdil), ale zmluva prepravná, ktorá sa spravuje ustanoveniami Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave. Uvedený fakt je podľa názoru žalovaného nesporný, nakoľko ho potvrdzujú rozsudky rakúskych súdov v pôvodnom konaní, kde na strane žalobcu vystupoval vlastník tovaru a na strane žalovaného spoločnosť B.. Je nepochybné, že sa na daný prípad vzťahujú ustanovenia čl. 34 až 40 Dohovoru. Žalovaný vo vyjadrení poukazuje aj na to, že žalobca má vedomosť o tom, že pôvodne žalovaný v 2/ rade vykonával prepravu ako posledný dopravca a je tak zodpovedným subjektom. Žalovaný v 1/ rade sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym záverom súdu prvého stupňa, ktorý mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že posledným prepravcom ako právnym subjektom, ktorý vykonal prepravu tovaru až na miesto určenia, je pôvodne žalovaný v 2/ rade, spoločnosť D., D.M., a to bez ohľadu na osobu vodiča, ktorý prepravu vykonával. Žalovaný uvádza, že sa stotožňuje s názorom súdu, že za predpokladu existencie škody žalobcu by tento mohol uplatniť svoj nárok v súlade s ustanovením č. 37 písm. a) Dohovoru a uplatňovať svoj nárok výlučne od dopravcu, ktorého konaním bola škoda spôsobená, z dokazovania vyplýva, že týmto dopravcom je žalovaný v 2/ rade. V otázke posúdenia vzťahu medzi poisťovňou B. a žalobcom, s poukazom na neexistenciu aktívnej legitímácie žalobcu, žalovaný uvádza, že žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu škody žalobným návrhom, podaným na Krajskom súde v Bratislave dňa 26.5.1995, no až po 15 rokoch súdneho konania, potom ako žalovaný v 1/ rade namietol neexistenciu aktívnej legitímácie, žalobcu pristúpil žalobca k ozrejmieniu zmluvných poisťných vzťahov medzi ním,

jeho poisťovateľom B. a poisťným maklérom L.. Žalovaný v 1/ rade sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnymi závermi súdu prvého stupňa, že v konaní žalobca nepreukázal, že by poisťovňa B. skutočne postúpila svoje právo na vymáhanie pohľadávky (právo inkasa) na žalobcu, nakoľko žalobca nepredložil žiaden písomný dokument ani zmluvu preukazujúcu postúpenie práva na uplatňovanie nároku na náhradu škody zo spoločnosti B. na žalobcu. Žalovaný v 1/ rade sa stotožňuje s právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý svedecké výpovede nepovažuje sa dôveryhodné, a to predovšetkým pre ich rozdielnosť ohľadne uzatvorenie údajnej inkaso cesie. Žalovaný sa stotožňuje aj s právnym záverom súdu prvého stupňa o neexistencii aktívnej legitimácie žalobcu, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynul nespochybniteľný fakt, že medzi spoločnosťou B. a žalobcom nebola žiadna inkaso cesia nikdy platne uzavretá, jediným subjektom, ktorý si mohol regresne uplatňovať svoj nárok, bola spoločnosť B.. V otázke potreby vykonania opätovného dokazovania odvolacím súdom, žalovaný v 1/ rade je toho názoru, že na základe vykonaného dokazovania bolo riadne preukázané, že k žiadnej inkaso cesii medzi žalobcom a spoločnosťou B. nikdy nedošlo. Námietku žalobcu považuje preto žalovaný v 1/ rade za nedôvodnú, účelovú a v konečnom dôsledku i nehospodárnu, a to predovšetkým na dĺžku súdneho konania. Zároveň poukazuje, že túto námietku mal uplatniť do vyhlásenia súdu prvého stupňa o tom, že dokazovanie je skončené. Vzhľadom na uvedené žalovaný v 1/ rade žiada odvolací súd, aby rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil a žalovanému v 1/ rade priznal plnú náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd považuje napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, keďže súd prvého stupňa sa náležite vysporiadal s tvrdeniami žalobcu a žalovaného, ako aj listinnými dôkazmi a svedeckými výpoveďami, ktoré správne vyhodnotil a následkom toho aj vecne správne rozhodol.

K námietkam - dôvodom žalobcu, uvedených v jeho odvolaní, odvolací súd zaujal nasledovné právne stanovisko:

1) posúdenie základného právneho vzťahu. Žalobca má za to, že podľa čl. 3 kapitoly II. CMR zodpovedá dopravca za konanie, ako aj opomenutie svojich zástupcov, pracovníkov a ostatných osôb, ktorých použije pri uskutočňovaní prepravy, ako za vlastné konanie alebo opomenutie za predpokladu, že títo zástupcovia, pracovníci alebo osoby konajú v rámci

svojich pracovných úloh. Odvolateľ poukazuje na skutočnosť, že realizáciu celej dopravy vykonávali vodiči - zamestnanci žalovaného.

Je nesporné, že v danej veci postupoval súd prvého stupňa správne, keď na posúdenie nároku žalobcu vychádzal z ustanovení Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (ďalej len CMR). Podľa článku 1 bod 1 CMR sa tento dohovor vzťahuje na každú zmluvu o preprave zásielok za odplatu cestným vozidlom, ak miesto prevzatia zásielky a predpokladané miesto jej dodania, ako sa uvádza v zmluve, ležia v dvoch rôznych štátoch, z ktorých aspoň jeden je zmluvným štátom tohto Dohovoru. Toto ustanovenie platí bez ohľadu na trvalé bydlisko a štátnu príslušnosť strán.

Miestom prevzatia zásielky bola Rakúska republika, ktorá je zmluvným štátom Dohovoru, pričom predpokladané dodanie zásielky bola Ruská federácia, teda prevzatie zásielky a jej dodanie boli miesta ležiace v dvoch rozdielnych štátoch.

Žalobca pasívnu legitimáciu žalovaného odvodzuje z čl. 3 kapitoly II. CMR, keďže realizáciu celej dopravy od nakládky tovaru až po prepravu na určené miesto vykonávali vodiči, ktorí boli v tom čase zamestnancami žalovaného.

Odvolací súd sa s týmto názorom nestotožnil, keďže v predmetnej veci dopravca - žalovaný neuskutočňoval prepravu zo Slovenskej republiky do Ruskej federácie. To, že dopravca D.M. - D., dopravná spoločnosť, uskutočnil prepravu s pracovníkom žalovaného do Ruskej federácie, nezakladá pasívnu legitimáciu žalovaného, pričom použitie vodiča žalovaného umožňuje práve kapitola II. článok 3 CMR, podľa ktorého pri použití tohto Dohovoru zodpovedá dopravca za konanie a opomenutie svojich zástupcov, pracovníkov a všetkých ostatných osôb, ktoré použije pri uskutočňovaní prepravy, ako za vlastné konanie alebo opomenutie za predpokladu, že títo zástupcovia, pracovníci alebo ostatné osoby konajú v rámci svojich pracovných úloh.

Vodič - zamestnanec žalovaného vykonával prepravu pre dopravcu D.M.-D., dopravná spoločnosť, pričom nebol jeho zástupca a ani pracovník, ale robil tak ako ostatná osoba. Preto nemôže byť žalovaný v zmysle vyššie citovaného ustanovenia CMR pasívne legitimovaný za to, že síce jeho vodič uskutočňoval prepravu, ale pre dopravnú spoločnosť D.M..

Prvostupňový súd preto správne postupoval, keď na danú vec aplikoval kapitolu VI. CMR - ustanovenie o preprave.

Podľa článku 34 CMR - ak na základe jedinej prepravnej zmluvy vykonávajú prepravu postupne niekoľkí cestní dopravcovia, preberá každý z nich zodpovednosť za vykonanie celej

dopravy, druhý a každý ďalší dopravca sa stáva prevzatím zásielky a nákladného listu zmluvnou stranou za podmienok určených nákladným listom.

V predmetnej veci nebolo sporné, že žalobca si objednávkou - dopravným príkazom z 25. apríla 1994 objednal zabezpečenie prepravy tovaru z Rakúska do Ruska u žalovaného.

Žalovaný prevzal tovar v Rakúsku, prepravovaný tovar vytiahol na Slovensko, kde bol odovzdaný ďalšiemu cestnému dopravcovi D.M.-D., dopravná spoločnosť. Tento dopravca zabezpečoval prepravu tovaru zo Slovenska do Ruska (Moskvy).

Dňa 5. mája 1994 bol tovar prepravený do Moskvy, kde ho však neznámi páchatelia odcudzili.

V zmysle citovaného ust. článku 34 CMR Dohovor pripúšťa, aby na základe jednej prepravnej zmluvy prepravu vykonávalo postupne niekoľko dopravcov.

Keďže k odcudzeniu zásielky došlo v Moskve, nárok zo zodpovednosti za stratu zásielky rieši článok 36 Dohovoru (CMR).

Podľa článku 36 - nároky zo zodpovednosti za stratu zásielky, za jej poškodenie alebo za prekročenie dodacej lehoty, sa môžu okrem prípadov vzájomnej žaloby alebo námietok v spore o nároky uplatnené na podklade tej istej prepravnej zmluvy uplatniť žalobou len proti prvému dopravcovi, poslednému dopravcovi alebo proti dopravcovi, ktorý vykonal tú časť prepravy, počas ktorej došlo k udalosti, ktorá je príčinou straty zásielky, jej poškodenia alebo prekročenia dodacej lehoty, žaloba sa môže podať súčasne aj proti niekoľkým z týchto dopravcov.

Je nesporné, že žalobca má právo postihu proti dopravcovi, ktorý sa zúčastňoval na preprave, ak podľa Dohovoru (CMR) zaplatil náhradu škody; a) ak dopravca, ktorého konaním bola spôsobená škoda, je povinný niest' sám jej náhradu, či už ju zaplatil on alebo iný dopravca, b) ak škoda bola spôsobená konaním dvoch alebo viacerých dopravcov, musí každý z nich zaplatiť sumu zodpovedajúcu podielu jeho zodpovednosti, ak sa podiel zodpovednosti nedá určiť, zodpovedá každý dopravca pomerne podľa podielu prepravného, ktorý mu patrí, c) ak sa nedá zistiť, ktorý z dopravcov má zodpovednosť, rozdelí sa náhrada v pomere uvedenom pod písm. b) medzi všetkých dopravcov (článok 37 CMR).

Z vyššie citovaného článku 37 CMR teda vyplýva, že ak žalobca zaplatil náhradu škody, čo nepreukázal, mal by v predmetnej veci právo na zaplatenú náhradu, úroky a výdavky proti tomu dopravcovi, ktorého konaním bola spôsobená škoda. V konaní žalobca nepreukázal, že konaním žalovaného mu bola spôsobená škoda, keďže žalovaný ako dopravca

druhý v poradí, neprepravil zásielku do miesta určenia. Túto prepravil tretí dopravca D.M. - D., dopravná spoločnosť.

Prvostupňový súd z vykonaného dokazovania (písomných dôkazov, medzi ktoré patria i rozsudky rakúskych súdov) dospel k vecne správne záveru, že prvým dopravcom bol žalobca a posledným bol D.M. - D., dopravná spoločnosť, ktorý prepravu vykonal až na miesto určenia (Rusko - Moskva). Na tomto fakte nič nemení ani skutočnosť, že vodič vykonávajúci prepravu pre dopravnú spoločnosť D.M. - D. nebol v čase vykonania prepravy jeho zamestnancom, s poukazom na článok 3 kapitoly II Dohovoru (CMR), keďže tohto vodiča posledného dopravcu treba považovať za kategóriu „ostatných osôb“.

Odvolací súd vyhodnotil preto námietku za nedôvodnú a neprihliadol k nej z vyššie uvedených dôvodov.

Odvolateľ v odvolaní namietol záver prvostupňového súdu v jeho posúdení existencie vzťahu medzi poisťovňou B. (ďalej len B.) a žalobcom o preukázaní v zmysle § 1392 rakúskeho Všeobecného občianskeho zákonníka (ABGB) postúpenia svojho práva vymáhať pohľadávku (právo inkasa) na v žalobe označeného žalobcu. Súd prvého stupňa po vyhodnotení svedeckých výpovedí G. a O.T., tieto považoval za nehodnoverné a zo strany žalobcu za nepreukázané právo inkasa.

Odvolací súd po preskúmaní svedeckých výpovedí vyššie uvedených svedkov konštatoval, že títo vo svojich svedeckých výpovediach mali nezrovnalosti v spôsobe a čase uzatvorenia inkasa cesií (osobne, telefonicky, na návšteve u p. B.) a svedok B. aj v tom, čo je inkaso cesia. Sám odvolateľ ospravedlňuje odlišnosti vo svedeckých výpovediach v časovom faktore, keďže ide o vec, ktorá sa udiala pred 12 rokmi.

Odvolací súd však konštatoval, že ak ubehla taká doba od veci, ktorá sa udiala pred 12 rokmi, tak bolo možné zo strany svedkov uviesť, že si na detaily nespomínajú. Títo však presne - každý ináč - označovali spôsob dohody o inkasnej cesii. Preto odvolací súd považoval námietku žalobcu za nedôvodnú, nepodloženú žiadnym relevantným dôkazom, a preto k nej neprihliadol.

Odvolateľ namietol v odvolaní, že výpoveď svedka B. je potrebné zopakovať, že neboli zodpovedané všetky účastníkmi položené otázky, čo malo za následok nesprávne skutkové zistenia súdu I. stupňa.

Odvolací súd poukazuje na zápisnicu z pojednávania (č. I. 789) z 22. septembra 2010, na ktorom sa osobne zúčastnil právny zástupca žalobcu, ktorý po zákonom poučení v zmysle

ust. § 120 ods. 4 O. s. p. vyhlásil, že nemá žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, následkom čoho súd prvého stupňa vyhlásil dokazovanie za skončené.

Súd prvého stupňa sa zaoberal ako aktívnou legitímáciou žalobcu, tak aj pasívnou legitímáciou žalovaného, vykonal dostatočné dokazovanie, z ktorého vyvodil správny právny záver. Dôvody, pre ktoré žalobca podal odvolanie cestou svojho právneho zástupcu, tento tieto produkoval aj na súde prvého stupňa, s čím sa prvostupňový súd náležite vysporiadal a svoj postup náležite právne zdôvodnil. Požadovať doplnenie dokazovania - výpovede svedka B. po 17 rokoch, pričom právny zástupca žalobcu namieta vo svojom odvolaní dlhý čas od uvedenej udalosti, z čoho vznikli rozdielnosti vo výpovediach svedkov B. a T., a to po skončení dokazovania, považoval odvolací súd za predlžovanie sporu a za neprípustné podľa O. s. p. (§ 120 ods. 4 O. s. p.), ako aj nič nepreukazujúce, keďže svedok B. nevedel pred 12 rokmi, ako uzatvoril inkasnú cesiu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto považoval dôvody odvolateľa - žalobcu za irelevantné, a preto k nim nemohol prihliadnuť. Keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov je vecne správny, odvolací súd, stotožňujúc sa s jeho právnymi závermi, ho v súlade s ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne odvolací súd samostatným rozhodnutím v súlade s ust. § 224 ods. 1, § 151 ods. 1, 2 O. s. p.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 31. mája 2012

JUDr. Darina Ličková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová